

Lieveheersbeestjes

Tijdstip: april, mei als bijv. een kind met een lieveheersbeestje binnenkomt

1. Inleiding

Kleuters hebben iets met lieveheersbeestjes. Mooi gekleurde kevers die tot de verbeelding spreken. Welk kind heeft niet ooit een lieveheersbeestje gevangen en mee naar binnen genomen?

Het is de bedoeling van deze les om de kinderen bewuster te maken van wat de lieveheersbeestjes leven en wat ze eten.

De kinderen gaan op zoek naar de beestjes, gaan ze goed bekijken en de hele klas kan een stukje tuin als leefplek inrichten.

2. Doel

Kleuters kennis laten maken met leefplek en eten van lieveheersbeestjes

Taalontwikkeling: stoep, struik, plant, gras, tellen van de stippen, groot, klein

3. Voorbereiding

Materialen verzamelen, thematafel of hoek inrichten, werkbladen kopiëren.

Potjes klaarzetten met een beetje zand, steentjes, gras, blaadje en bloem

4. Uitvoering

Gebruik het onderstaande als introductie.

“Er was eens een lieveheersbeestje dat zo druk bezig was geweest met rondvliegen dat hij al zijn vriendjes was kwijtgeraakt. Hij wilde op zoek naar ze gaan, maar wist niet waar ze gebleven waren. Ook had hij een beetje honger gekregen. Maar daar zag hij een klas met allemaal kinderen, die wilde hem vast wel helpen zoeken.”

→ Wie van jullie heeft wel eens een lieveheersbeestje gezien?

→ Waar heb je dit gezien?

U gaat nu met de kinderen naar buiten om lieveheersbeestjes te zoeken. Als de kinderen een lieveheersbeestje zien gaan ze eens goed kijken hoe die er uit ziet en wat hij doet. Hebben ze dat goed bekeken dat nemen ze het lieveheersbeestje in een pot of in hun hand mee.

Zet op een centrale plek vier jampotjes met daarin: **steentjes (stoep), zand, gras, blaadje/bloem (deel plant)** neer waar de beestjes in kunnen. Prik in de deksels een paar luchtgaatjes. Als de kinderen met een beestje terug komen, zetten ze dit in het potje dat overeenkomt met de **plek** waar ze het beestje gevonden hebben.

Eenmaal terug in de klas:

→ In welk potje zitten de meeste lieveheersbeestjes? Hoeveel?

→ Zijn er ook andere beestjes gevonden?

De kinderen kunnen de beestjes met behulp van een loep(potje) beter bekijken.

→ Hoeveel stippen tellen ze (gebruik hiervoor: **Werkblad KB1a, KB1b**, de stippen worden hierop getekend en ingekleurd.)

→ Hoeveel pootjes?

→ Wat doet het beestje?

→ Vind je dit een mooi / eng beestje?

→ Weten we al wat lieveheersbeestjes eten?

Nodig:

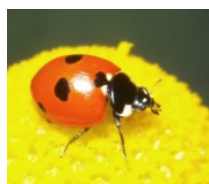
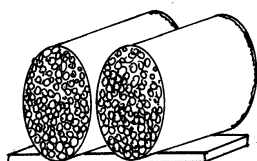
- Werkblad KB1a, KB1b
- beeldmateriaal lieveheersbeestje
- vergrootglas
- loep(potjes)
- 4 lege jampotjes
- bamboestokken of riet
- oude plastic fles

De meeste lieveheersbeestjes worden 12 á 18 maanden oud

Techniek uitbreiding: de kinderen maken in een hoekje van de schooltuin een overwinteringplek voor lieveheersbeestjes.

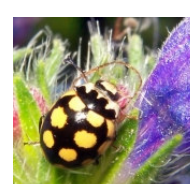
Bindt een aantal holle bamboestokjes of rietstengels bij elkaar tot een bundeltje. (Bamboe staat in veel tuinen, welk kind heeft bamboe thuis?) Andere mogelijkheid van een lege frisdrankfles de bodem en de hals verwijderen. Stop zoveel bamboestokjes of riet in het omhulsel dat ze goed blijven zitten. Deze worden op een rustig plekje op ooghoogte van de kinderen buiten opgehangen. Er moet wel een afdakje boven ander regent het nat en komt er schimmel in de bamboe of het riet. De lieveheersbeestjes (en andere beestjes) kruipen in de holle stengels als ze een overwinteringplekje zoeken.

5-stippelige

larve van een 7-stippelige

veertienvlek

5. Afsluiting

In een kringgesprek vertellen de kinderen wat ze te weten zijn gekomen over de lieveheersbeestjes.

- de informatie wordt gestructureerd door de leerkracht (zie achtergrondinfo): 1-hoe ziet het beestje eruit, 2-wat eet het beestje, 3-waar woont het beestje, 4-hoeveel verschillende zijn er (aantal verschillende stippen = aantal verschillende soorten).

Na afloop worden de lieveheersbeestjes weer terug naar buiten gebracht. De kinderen weten nu wat de beste plek is voor ze om los te laten: een plek met kruiden (en luizen), in rozenstruiken, distels, lupines en (brand) netels.

Een vervolg zou kunnen zijn: een aantal tuinbonen inzaaien, geheid dat daar luizen op komen, zodat kinderen regelmatig terug kunnen gaan om te kijken..

6. Achtergrondinfo

www.stippen.nl/

www.xs4all.nl/~rvlh/lb/indexfl.htm

Een kever is pas een lieveheersbeestje als het een platte buik heeft en als zijn rug, borst en kop samen bijna een half bolletje vormen, van opzij gezien. Een lieveheersbeestje is tussen de 5 en 9 millimeter groot.

Er leven in Nederland zo'n 60 verschillende soorten lieveheersbeestjes. Een aantal daarvan zijn heel gewoon en komen veel voor, maar er zijn ook soorten die zeldzaam zijn, die vind je pas na goed zoeken. Het meest voorkomende lieveheersbeestje in Nederland is het zevenstippelige. Dit lieveheersbeestje heeft op elk van z'n twee dekschilden 3 en een halve stip. Die beide halve stippen vormen tezamen de zevende stip. De stippen van het lieveheersbeestje hebben niets met de leeftijd te maken, het geeft de soort aan.

De lieveheersbeestjes eten voornamelijk bladluizen en daarom worden ze in de glasteelt ook gebruikt bij de bestrijding van een luizenplaag. Een volwassen lieveheersbeestje lust per dag zo'n 100 bladluizen. Dat zijn er ruim 3.000 per maand. Dat de bladluis desondanks toch niet is uitgestorven hangt samen met de temperatuur. Als er in een koud voorjaar weinig bladluizen zijn, dan komen er ook minder volgroeide larven van lieveheersbeestjes. Als het warm wordt en de bladluis ontwikkelt zich, dan zijn er nog te weinig gestippelde kevers om ze massaal op te eten.

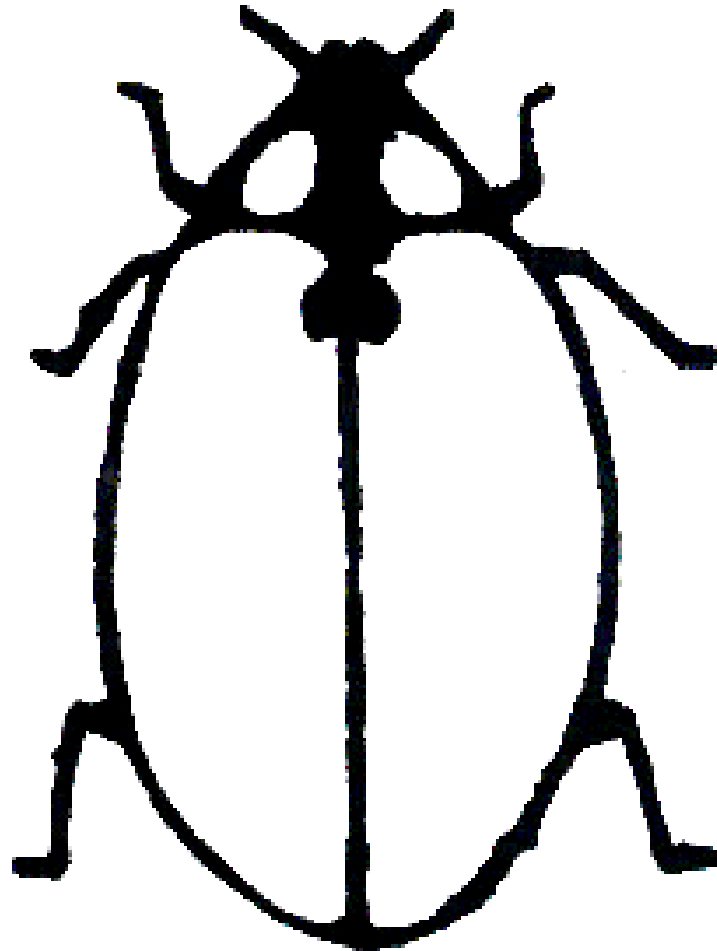
In het najaar verzamelen de lieveheersbeestjes zich voor de winterslaap in groepen, dicht op elkaar, wellicht om elkaar warm te kunnen houden, maar ook omdat overwinteringplekken schaars zijn. (Denk hierbij ook aan vereiste luchtvochtigheid en temperatuur). De lieveheersbeestjes brengen de winter door onder een pak bladeren,

een half vergane boomstronk of iets dergelijks. Hier vinden ze bescherming tegen de winterkou. Zodra de zon in het voorjaar warm genoeg wordt komen ze massaal weer te voorschijn. Je kunt de lieveheersbeestjes vooral vinden tussen april en september. Ze zijn meestal te vinden in rozenstruiken, distels, lupines en (brand)netels.

Lieveheersbeestjes

Hoeveel stippen?

Lieveheersbeestjes

Hoeveel stippen?

